

TRGOVSKA

Licejska knjižnica

Ljubljana

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 7. avgusta 1923.

ŠTEV. 91.

Dva kongresa.

V nedeljo sta se vršila v Ljubljani kongresa dveh najvažnejših kulturnih činiteljev, novinarjev in učiteljev. Oba ta dva faktorja sta za kulturni razvoj in gospodarski napredek narodov odločilnega pomena in novinar le dopolnjuje v življenju praktično prosvetno delo, ki ga je pričel učitelj pri mladini v šoli.

Že na plujskem kongresu našega slovenskega učiteljstva, ki se je vršil pretekli mesec, smo zabeležili razveselivo dejstvo, da se je med našim učiteljstvom pričel pokret za reformo ljudsko-šolske in narodne vzgoje in sicer predvsem v tem smislu, da se premostijo prepadi, ki danes ločijo posamezne plasti naroda ter se mladino zbliža s potrebami praktičnega gospodarskega življenja. Povdarjala se je z vso odločnostjo potreba stremjenja po produktivni šoli, ki bi vzgajala človeka za praktičen življenjski poklic, mu gojila veselje na vsvarjanju in produkciji, privzajala potrebo in zadoščenje nad delom in budila smisel za pridobitnost. Odstranila naj bi iz šole ves oni balast, ki človeku v praktičnem življenju nikdar ne koristi in ki vsvarja danes iz šole upravlja mučilnico za otroka, ker se s preživeliimi stvarmi trati čas in ubija v otroku energija ter veselje do izobraževanja in napredka.

Vemo, da smo še daleč od urešničitve tega ideala in da smo komaj na začetku dela, da se naše šole preuredijo tako, kakor izgleda danes šolstvo in vzgoja naroda v Sev. Ameriki, Svici, na Danskem in drugih modernih državah, katerih gospodarske uspehe in razmah občudujemo. Vendar nas je razveselilo dejstvo, da je baš naše narodno učiteljstvo samo pokrenilo to zahtevo, uvidevajoč potrebo časa, nedostafke naše sedanje izobrazbe, ki so tudi vzrok naše slabe ekonomske pozicije. Gospodarski krogi imajo ves interes, da to stremjenje našega učiteljstva v vsakem oziru podpirajo, da si med zastarelimi dvornimi svetniki pribori

polno upoštevanje ta potreba praktične gospodarske izobrazbe najširših plasti našega naroda. Mladina, ki zapuša šolo, abiturijent, ki zapuša srednjo šolo in absolvent univerze, ki stopa v praktično življenje, vsi so pri današnjem stanju naše vzgoje abstraktni in jim manjka takorekoč vse, česar v praktičnem življenju potrebujejo. Pouku o gospodarstvu se ne pripisuje dosežaj na osnovni šoli in tudi ne na srednji šoli one važnosti, ki mu gre in vse, kar se v tem oziru pri nas nudi, je popolnoma nezadostno. Niti naše strokovne šole še ne odgovarjajo potrebam naših gospodarskih razmer in bo tu treba temeljite izpremembe in izpopolnitve, da se približamo željenemu cilju.

Enako je z našim novinarstvom. Pretežen del se še preveč absorbira v strankarskih in osebnih polemikah ter senzacionalnostih, medtem ko gospodarske prosvete ne goji sistematično v tej meri, da bi tvorila protiutež kvarnim uplivom, ki ga ima politični boj za naše gospodarske razmere. Interes nas vseh gre za tem, da se v tem oziru razmere izboljšajo in da prične naša žurnalistika ekonomskim vprašanjem posvečati več objektivne pažnje. Imamo tu pred seboj obširno neorano ledino, kjer bi si naša žurnalistika lahko stekla za gospodarski napredek našega naroda nevenljivih zaslug in pomagala izboljšati gmočno blagostanje najširših plasti. To sta dve smeri stremjenja, kjer želijo gospodarski krogi podpore in pričakujejo pomoči od našega učiteljstva in novinarstva.

Kongresa obravnavata predvsem pereča stanovska in organizacijska vprašanja, toda posvečata tudi pažnjo programatičnemu delu kulturne misije obeh združenj v naši državi. In ako je v tem oziru dopomogel ljubljanski kongres novinarjev in učiteljstva le nekoliko k urešničitvi naših idealov in stremljenj po gospodarskem napredku, je izvršil v polni meri svojo nalogo in pričakovanje, ki smo ga nanj slavili.

Načelnik Zveze trg. gremijev jugoslovenskim novinarjem.

Na banketu, ki ga je priredil ljubljanski velesajm na čas udeležencem kongresa T. N. U. dne 5. t. m. v hotelu Union, je prvoboritelj trgovstva g. Ivan Jelačin ml. imel sledeči pozdravni govor:

Velečenjena gospoda! Predsednik ljubljanskega velesajma gospod tovarnar Fran Bonač, ki je po nujnih poslih zadržan v inozemstvu, me je naprosil, da v njegovem imenu izrazim vsem velečenenim damam in gospodom udeležencem kongresa jugoslovenskih novinarjev v Ljubljani najpristrčnejšo dobrodošlico.

Pred vsem mi je čast najpristrčnejše pozdraviti naše mile goste Čehe in Poljake, dalje vse zastopnike jugoslovenskega novinarskega saveza, med njimi v prvem redu predsednika saveza gospoda Krešimirja Kovarčiča, dalje vse ostale zastopnike iz Beograda, Zagreba, Sarajeva, Novoga Sada, Subotice, Osijeka, Splita, Sibenika, Virovitice in Pančeva.

Pozdravljam dalje zastopnike slovenskega tiska iz zasedenega ozemlja in ostale naše slovenske novinarje, med njimi predvsem predsednika ljubljanske sekcije go-

spoda Smodeja in generalnega tajnika saveza gospoda Vodeba.

Čast imam dalje pozdraviti še sledeče gospode, ki so se blagovolili odzvati našemu vabilu in nas počastiti s svojo prisotnostjo: gospoda vladnega svetnika dr. Andrejko kot zastopnika odsotnega velikega župana dr. Lukana, g. župana ljubljanskega dr. Periča, g. Ivana Kneza, predsednika trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, g. Dragotina Hribarja, predsednika zveze industrijcev v Ljubljani. Vsem prisrčni dobrodošli.

Veleštovano gospodo!

Odbor ljubljanskega velesajma smatrao je za svojo dužnost, da priredi ovo današnje pozdravno večer na čast uglednom jugoslovenskom novinarstvu, koje je išlo do sada rado u susret našim privrednim krugovima prigodom priredjivanja ljubljanskog velesajma i da sa našim novinarstvu oduži za njegovu potporu iskrenom zahvalom.

Posle prevrata stali su naši privrednici pred velikim zadaćama. Trebalo je naći pregled i tačnu sliku o situaciji našeg privrednog sveta, naše industrije, zanati i trgovine, pa

se je rodila u Ljubljani sretna misao, da privredimo prvi ljubljanski velesajam, da kontroliramo svoje ekonomske snage i da možemo pravilno oceniti stepen razvitak naših privrednih grana. Uspjeh prvog ljubljanskog velesajma, koji je bio zajedno prvi velesajam u našoj državi uopšte, kao i uspeh drugog velesajma bio je sasvim zadovoljiv, a ovogodišnji treći sajam obeća biti uprav sijajnom manifestacijom naše domaće industrije, zanati i trgovine. Mi vidimo, da so ovi naši sajmovi stadijon, na kojem mjeriju svoje sile i svoju jakost naši privrednici pa i naše načelo jest da se slobodnom konkurencijom i solidnom utakmicom iskristalizira od najboljega najbolje. Mi želimo, pa smatramo i za svoju dužnost, da radi naša industrija, zanat i trgovina usmjereno k velikim ciljevima, koje mora da postigne, ako hoćemo, da se postavimo kao jednakovredni privrednika inih većih i ekonomskih jačih država.

Mi vidimo, da su naši ljubljanski velesajmovi najlepša prilika, da se u praktičkom poslovnom životu upoznađu naši državljani iz svih pokrajina i da se poslovnim vezama ojača stabilnost naših privrednih krugova. Čim jače bude ova poslovna vez između raznih produktivnih krugova i potrošača raznih krajeva naše velike oslobođene domovine, tim jača će postati naša država.

Imali smo prilike opažati, da je naše novinarstvo u velikoj mjeri upotrebljavalo svoje sile u negativnom smislu t. j. borilo se za političke partizanske interese, dok je obraćalo premalo pažnje velikim i opštim interesima naše industrije, zanati i trgovine. Mi znademmo dobro, da je bila u nedavnoj prošlosti dužnost našeg novinarstva, da je našlo sve ono, šta je sprečalo da postignemo veliki i svetli naš cilj, političko oslobođenje našeg jugoslovenskog naroda, a sada, kad smo stvorili državu, u kojoj sada živimo, treba, da gradimo i izgradimo našu po naravi tako bogatu domovinu i u ekonomskom obziru, da doživimo u doglednom vremenu i našu ekonomsku slobodu. Potrebno jest dakle, da naše novinarstvo djeluje i u pozitivnom smislu, potrebno jest, da širi razumevanje za interese svih naših privrednih grana, da podupira razvitak naše industrije i trgovine te njima pomože k najlepšem procvitu.

Mi slovenski privrednici smatramo za potrebno, da se razvijaju sve naše pokrajine u smjeri, kako to odgovara lokalnim i prometnim prilikama pa i naravnim uslovima dotičnih krajeva, pa će nama biti u jednako veliku radost i zadovoljstvo, ako procvate prekomorska trgovina od bregova našeg hrvatskog Primorja i naše krasne Dalmacije, kao i ako se razvija industrija bogate Bosne i ostalih pokrajina Srbije, Vojvodine, Hrvatske i Slavonije, kao ako vidimo stalan napredak naše užje slovenačke privrede. Mi smatramo, da nije dužnost svakog pojedinog privrednika, da ozbiljeno radi samo na razvitku svojeg vlastitog preduzeća, nega da imademo svi privrednici pred očima i naš veliki ideal ekonomsko oslobođenje i konsolidiranje naše miljene domovine.

Lepa i velika zadaća našeg novinarstva jest dakle, da u budućnosti obraća najveću pažnju našej privredi i da širi pravilno razumevanje za naše ekonomske interese, da si ugojimo sposoban, svež in marljiv

pomladak, kojemu želimo vse blagostanje i ekonomsku sreću u našoj državi.

Kad se vratite u razne krajeve naše velike domovine, izvolite gospodo novinari pričati našoj braći, da kod nas slovenačkih privrednika nema ni jednoga, koji ne bi želeo procvita našoj državi, nego da svi slovenički industrijalci, trgovci i zanatlije ozbiljeno radimo na konsolidaciji i stabilizaciji naše privrede. Pozivljam Vas gospodo novinari, da stupate u buduće u harmoniji sa našim privrednim krugovima i s tom željom Vam nazdravljam »viva, crescat, floreat« naše vrlo novinarstvo.

Reorganizacija carinske službe in carinsko-tarifne informacije.

Spore o oceni in vrednosti blaga, ki bi nastali pri ocarinjanju samem in takrat, kadar se potrdilo ni dalo, obravnavajo in rešujejo pri glavnih carinarnicah kolegijalno upravitelj, revizor in en carinik, a pri sporednih samo upravitelj. Te rešitve se istočako pošiljajo carinskemu uradu za obvestila, ki pošilja svoje odločitve v odobritev carinskemu svetu.

Odloki carinskega sveta v vsakem izmed naštetih primerov se predlagajo v odobritev ministru in postanejo pravomočni čim jih odobri.

Pritožbe in reklamacije po izvršenih ekspedicijah se ne sprejemajo od nikogar, ako jim niso priloženi vzorci, opremljeni z žigom carinarnice in z deklarativnim žigom ter z uradnim potrdilom.

To so v kratkem določbe glede postopanja pri tarifnih sporih in glede službe carinsko-informacijskega urada, ki obstoja pri carinarnici v Beogradu. Ta urad je pred vojno za malo kraljevino Srbijo, katere uvozni centrum je bil Beograd, popolnoma zadostoval in je lahko svojo vlogo v polni meri vršil. Za veliko kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev pa ta urad ne more biti kos povečani agendi in tudi vsled prometnih razlogov in z ozirom na predpisane roke ne konvenira ta centralizacija. Zato se je že takoj leta 1919/1920 začela potegovati trgovska in obrtniška zbornica za ustanovitev podobnega carinsko-informativnega urada pri carinarnici za Slovenijo v Ljubljani in to iz dvojnih razlogov:

Ker je generalna direkcija carin po prevratu proti določbam čl. 234. in 274 carinskega zakona angažirala stotine mladih ljudi z zelo pomankljivo teoretično izobrazbo in brez vsake praktične izobrazbe za carinsko službo. Ti so bili prideleni takoj v praktično carinsko službo, ne da bi se jih bilo seznanilo potom strokovnih tečajev s carinsko terminologijo in jih primerno podkvalo v blagoznanstvu. Taki carinski pripravniki in cariniki so vsled pomankanja strokovnega tehničnega znanja napravili našim gospodarskim krogom tekom preteklih let ogromne škode, ker so uporabljali radi svoje nesigurnosti po največkrat najvišje carinske postavke na škodo strank. Še danes se pogosto dogajajo slučajji, da kaka trdka več let uvaža eden in isti predmet ter ga pravilno carini. Nankrat pa se pri novem transportu zmisli carinik, da je treba blago ca-

rinit drugače in zaračuna stranki višjo carino po čisto drugi postavki. Stranka je potem odkazana na dolgotrajno reklamacijsko postopanje, ki zanjo po navadi negativno izpade. Takim neprilikom bi se dalo izogniti le na ta način, da se obnovi informativna služba, da bi imele stranke popolno sigurnost v svojem stiku s carinskimi organi.

Ustanovitev informativnega biroja za Slovenijo pa je potrebna tudi iz jezikovnih razlogov, ker se nahaja v generalni direkciji carine samo eden slovenski uradnik in se rešitev vseh prošelj, ki prihajajo tja, zavleče, ker srbski uradniki vloge ne razumejo, posebno ne slovenskega strokovnega izrazoslovja. Tako imamo veliko število starih nerešenih reklamacij in pritožb, o katerih še danes ne vemo kako bodo izpadle.

Z budžetskim zakonom za leto 1923/24 se namerava izvesti delno reorganizacijo v carinski službi ter se namerava nekatere glavne carinarnice izpremeniti v takozvane centralne carinarnice z razširjenim

delokrogom. Zato smatrajo za primerno priliko, da se ponovno pokrene vprašanje ustanovitve tarifno-informativnega urada za Slovenijo, s čemer bi se naše importirke obvarovalo velikih škod. Poznani so nam slučajji, da se je opetovano stranko kaznovalo s petkratnim zneskom pripadajoče carinske pristojbine zaradi malenkostnih diferec v naziranju med stranko in carnikom glede uvrstitve carinskega blaga kot kazni za napačno deklariranje, da si stranka ni imela ni najmanjšega interesa oškodovati državnih erar. Kazni grejo v tisoče dinarjev in nam tako podražujejo blago.

Ustanovitev informativnega biroja v Ljubljani je že v principu trgovski zbornici od generalne direkcije carin odobrena, aktivirala se le radi tega ni, ker ni bilo dovolj izvežbanega carinskega uradništva. Sedaj, ko stopajo prvi absolventi carinske šole v Beogradu v službo, je čas, da se naši poslanci za stvar zavzamejo, da se jo v proračunu uzakoni.

Automatične telefonske naprave.

Ker imamo v Ljubljani že več takih naprav, in sicer zasebne automatične telefonske centrale v palači Ljubljanske kreditne banke, v pivovarni »Union« in v Kreditnem zavodu za trgovino in obrt, se mi zdi primerno, da spregovorim nekoliko o uredbi in delovanju teh naprav. Omenim le, da automatična telefonska omrežja niso omejena samo na majhen obseg, ampak da so lahko centrale velikih mest urejene po tem sistemu. Kakor je bilo nedavno čitati v dnevnikih, dobimo tudi v naši državi na račun reparacij automatične telefonske centrale za Ljubljano, Zagreb in Beograd.

Ker je zveza med raznimi udeležniki navadnih telefonskih naprav pogostokrat združena z mnogimi neprilikami in večkrat tudi z velikimi izgubami časa, so se razni konstrukterji trudili, da bi našli sistem automatičnega telefonskega sklopa. — Vendar pa so pri teh poizkusih nalteli na velike težave, katere pa se je posrečilo premestiti Amerikancu Almon B. Stranger-ju. Njegov sistem automatične telefonske zveze se je tako dobro obnesel, da so ga upeljale poštne uprave večinoma vseh evropskih držav. Licenco za izrabo ameriškega patenta automatičnih telefonskih central v Evropi je dobila svoječasno tvrdka »Deutsche Waffen- und Munitionsfabrik«. Izvzete so bile samo Anglija in Francija, ki sta dobili posebne licence. Prvi automatični telefonski urad je v Nemčiji otvorila ameriška Automatic Electric Telephone Company v Berlinu za 400 števil dne 20. maja 1900. Tekom kratke dobe je bila ta centrala razširjena na 2000 sklopov. Vendar pa so predvideli povečanje naprave za 10.000 udeležnikov.

Pri automatičnem telefonskem sistemu je vsaka postaja, kakor običajno opremljena z slušalom in govorilom. Mesto ročice za vrtenje je signalni gumb za zvonec. Nova pa je vsekakor vrtljiva plošča, ki ima ob robu številke 1, 2, 3, ..., 9, 0. Dokler visi slušalo na aparatu, oziroma leži na vilicah, plošča ni vrtljiva. Šele ko snamemo slušalo, se da vrteči. Vzemimo slučaj, da hočemo govoriti s številko 135. Vrtimo torej ploščo tako dolgo, da pride št 1 do kazalca, ki kaže, do kam naj se vsaka številka na plošči vrtilja. Nato ploščo izpustimo in se pomika sama nazaj v prvotno lego. Ravnotako storimo pri števil 3 in 5. S to manipulacijo je zahtevana številka s klicateljem spojena. Sedaj šele pritisnemo na gumb, nakar se mora zahtevana številka oziroma postaja oglašiti.

Ker bi opisovanje podrobnosti te velezanimive naprave predalec zavledlo in se večina aparatov brez slik sploh ne bi dalo opisati, hočem podati tu opis takih aparatov le v obrisih. Imamo n. pr.: omrežje z 99

udeležniki. V poštev pridejo števila 01, 02, 03 do 98 in 99, torej sama dvoštevila. Za klicanje pošilaj je potrebno samo dvakratno vrtenje plošče. Z vsakim utežem se napne pero, ki se nahaja za ploščo, ki jo potegne zopet nazaj v prvotno lego. To pomikanje plošče v prvotni položaj povzroča v posebnem mehanizmu elektriške izmenične toke. Število teh tokovnih sunkov je določeno po vrtilnem kotu plošče in je enako številu števil na plošči. Številka 0 odgovarja številu 10.

Ce pridejo v poštev samo dveštevila, je naprava centrale in spojnih aparatov še primeroma enostavna. Mnogo bolj komplicirane pa so centrale večjih telefonskih omrežij, ko pridejo v poštev, 3, 4, 5 in še večštevila.

Automatični telefonski sistem se je vsled prej omenjenih prednosti v kratkem času jako razširil in priljubljen. Da pa so mogli tudi urediti centrale za več tisoč udeležnikov, so se morali posluževati novega pripomočka. Dosegli so to s pomočjo skupin (grup). S tem je bila ovira, ki je nastala pri velikih številih telefonskih postaj, rešena. Tako so n. pr.: pri automatični centrali z 9999 udeleženci razdeljeni samosklopni aparati v 3 skupine. Ena ima četveroštevila, druga troštevila in tretja dvoštevila. Takih naprav ni samo dosti v Ameriki, ampak tudi v Evropi, kjer je ta sistem izdatno izpopolnila tvrdka Siemens-Halske, ki je tudi v Ljubljanski kreditni banki uredila automatično telefonsko centralo.

Ce udeležnik pokliče kako drugo postajo, da ostanemo pri našem prvotnem primeru n. pr.: števil 135, se vrši poziv na že prej opisani način. Sedaj pa so možni 3 slučajji. Ali je dotična postaja zasedena, ali je prosta, ali je pa prosta in se nihče ne oglasi. V prvem slučaju se to naznani automatično dotični stranki in sicer sliši ta v slušalu prav razločno brenčanje. Udeležnik mora slušalo zopet položiti nazaj na vilice aparata in po preteku primerne časa zopet poskusiti, da dobi zvezo. Če je poklicana številka prosta, se vrši sklop potom centrale automatično in signalni zvonec na aparatu pozvane številke prične zvoniti. Medtem pa sliši stranka, ki je dala poziv, v slušalu neko donenje. Če po danem pozivu ni nobenega odgovora, se ta ponavlja od centrale v kratkih presledkih tako dolgo, da se številka oglašiti. Če se pa po daljšem automatičnem pozivu številka oziroma postaja ne oglasi, mora klicatelj položiti slušalo zopet na vilice aparata in po primernem času poziv obnoviti. Kličoči udeležnik lahko potom slušala opazuje, ali je zahtevano število prosto in če se njegov poziv na zahtevanem mestu odda ali ne.

Kakor vidimo, nudi automatični telefonski urad sledeče prednosti:

Udeležnikom ni treba iskati spoja potom osebe, ki se nahaja v centrali (telefonista ozi. telefonistke), da ji pove svoje želje in mora nato čakati, če mu ona more oziroma hoče te izpolniti. Pri vsem tem pa je še mnogo jeze in pogostokrat izguba časa. Pri automatičnem telefonu je takorekoč vsak udeležnik uradnik centrale, ki ni navezan na tuje ljudi, ampak samo na mehanične aparate, ki se nikdar ne utrudijo, niso nikdar nepazljivi ali površni in katerih redno delovanje zelo lahko nadziramo.

Seveda je za uredbo automatične telefonske naprave za veliko število udeležencev, n. pr.: 99999 treba precejšnje inteligence in praktičnih izkušenj. Da je mogoče vsakega izmed udeležencev spojit z ostalimi je treba 9999700002 spojin možno št. Da so mogli doseči praktične uspehe pri takih številih, so izumili celo vrsto dodatnih aparatov, ki se

vselej uporabijo, če presega število udeležnikov 99. Vendar pa je vsled rastoče sestavljenosti takih central meja praktične uporabe že pri številu udeležnikov pod 20.000.

Vendar pa lahko trdimo, da je ta problem v bistvu že ugodno rešen. V Ameriki je že več 100.000 takih naprav v obratu, izmed katerih je večina v zasebnih podjetjih in obsega komaj 100 spojev. V Evropi se je ta sistem silno širil. V Angliji, Nemčiji, Franciji in Avstriji so imela pred vojno že skoro vsa večja mesta automatične telefonske centrale. — Ker se je ta sistem jako dobro obnesel, so ga upeljale privatna podjetja v svojih obratih. Tako Krupp v Essenu, Siemens obrati v Siemensstadtu pri Berlinu. Upajmo, da ne bo ostalo pri teh skromnih začetkih v privatnih podjetjih, ampak da bodo v doglednem času vsi večji državni telefonski uradi urejeni po tem sistemu.

Ustanovni občni zbor ljubljanske borze.

Včeraj, dne 6. t. m. se je vršil v Filharmoniji ustanovni občni zbor ljubljanske borze za blago in vrednote, katerega je v imenu osnoveateljev sklical g. Dragotin Hribar, predsednik Kranjske hranilnice.

G. Hribar, kot predsednik zbora, je konstatiral, da so se ustanovnega občnega zbora udeležili vsi osnoveatelji borze, to je oni, ki so svojčas podpisali tozadevno prošnjo za ustanovitev in ki se v smislu pravil imajo smatrati kot prvi člani borze. Zastopani so bili vsi industrijci, trgovci, banke in druga pridobitna društva.

Vlado so zastopali gg.: dvorni svetnik dr. R. Marn za ministrstvo trgovine in industrije, delegat ministrstva financ dr. Karl Šavnik in dr. Rupnik za finančno ministrstvo. Trgovsko zbornico je zastopal zbornični tajnik dr. Viktor Murnik, zvezoz industrijev pa inž. Milan Suklje.

G. Dragotin Hribar je v uvodnem govoru opisal, kako je potreba in gospodarska korist Slovenije zahtevala ustanovitev borze ter kako se je končno doseglo državno dovoljenje. Blizina in dobre zveze z inozemstvom ter sedež borze v središču gospodarskega življenja v Sloveniji jamčita za uspešno poslovanje.

Pripravljalni odbor je najel za borzo prostore v Filharmoniji, katere je primerno uredil, tako da bode prvi čas povsem odgovarjal svrhi.

Občni zbor je soglasno sprejel borzna pravila, tako kakor so bila odobrena od ministrstva ter nato izvolil za borzne svetnike gg.: Dragotina Hribarja, Ivana Kneza, Avgusta Praprotnika, Antona Kristana, dr. Fran Černetca, Jean B. Pollaka in Janjo Juvana. Nadalje je izvolil v razsodišče gg.: Viktorja Medena, Fran Stupico, Jos. Pogačnika, Fran Čučeka, Rihard Skubeca in Anton Kajfeža. — Ob bodočem občnem zboru, ki se skliče nujno, bo pristopilo k borzi še več članov ter se izvrši volitev še drugih razsodnikov. Pravila predvidevajo 16 članov razsodišča.

Pozvale se bodo trgovske, industrijske in druge tvrdke k pristopu.

V seji borznega sveta, ki je sledila občnemu zboru, je bil izvoljen predsednikom g. Dragotin Hribar, podpredsednikom g. Avgust Praprotnik.

Vso čast gospodinjam,

ki zahtevajo odločno pri trgovcih domač izdelek »PEKATETE«. So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Klub trgovskih akademikov v Ljubljani.

Jeseni leta 1921, po enoletnem obstoju Trgovske akademije v Ljubljani, so ustanovili slušatelji iste strokovno organizacijo K. T. A. Namen te organizacije je krepiti med članstvom veselje do strokovnega znanja, mu v to svrhu nuditi strokovno knjižnico ter potom predavanj in poučnih ekskurzij razširjati njegovo obzorje. Poleg tega podpira društvo, ki je seveda nepolitično, svoje revnejše člane, ki kažejo veselje do trgovsko-strokovne izobrazbe. Svoja sredstva črpa klub v glavnem iz članarine. Članstvo je trojno: Ustanovno z enkratno ustanovnino Din 250.—, podporno z mesečno članarino Din 10.— in redno. Redni člani so samo slušatelji Trgovske akademije v Ljubljani. Če omenimo še, da je delovanje kluba razdeljeno v sekcije, smo s popisom ustroja in ciljev organizacije gotovi.

Z veliko pridnostjo in požrtvovalnostjo so dijaki po enoletnem zbiranju spravili skupaj že prav lepo strokovno knjižnico, ki jo mislijo s časom razširiti v največjo trgovsko-strokovno knjižnico v Sloveniji, iz katere bodo naši mlaši lahko črpali

svoje strokovno znanje. Klub je priredil že mnogo predavanj, med temi dvoje javnih. Poleg tega je imel tudi nekaj krajših poučnih ekskurzij. Za duševno in telesno okrepitev delujeta klubovi sekciji pevsko-glasbena in sportna sekcija, ki ste letos že parkrat uspešno nastopili. Klub je priredil prošlo zimo tudi plesno šolo.

Klub je v stalnih stikih s sličnimi organizacijami na ostalih trgovskih akademijah naše države; za medsebojno spoznavanje so mnogo pripomogle tudi ekskurzije njih jugoslovanskih kolegov iz Zagreba, Subotice in Sarajeva ter češkoslovanskih iz Bratislave in poljskih iz Varšave. Vsi gostje so bili od ljubljanskih kolegov pristočno pozdravljeni in pogoščeni.

Prihodnji teden priredi klub za svoje člane večje poučno potovanje po naši državi in to prav v južno Srbijo. Program potovanja, ki je srečno izbran, ker je zelo poučen in pester, prinašamo na drugem mestu. Mlademu agilnemu društvu pa želimo mnogo uspeha pri njegovih idealnih ciljih.

Litografski papir THE REX CO., LJUBLJANA.

TRBOVELJSKI PREMOG IN DRVA

ima stalno v zalogi vsako množino

Družba „ILIRIJA“, Ljubljana

Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.

M. Savič:

Niša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

13. Produkcija apna v naši državi.

Zgano apno se producira po celi državi in sicer po večini na primitivnih pečeh v Črni gori in v Srbiji, razen vasi Zarkovo pri Beogradu, kjer se nahajajo moderne peči ter na primitivnih, kakor tudi na modernih pečeh v Bosni in Hercegovini, Dalmaciji, Hrvaški in Slavoniji in na modernih pečeh v Sloveniji. Največja poraba apna za stavbene svrhe je sedaj v Beogradu. Potrebo apna v Beogradu krije produkcija v beograjski okolici, kakor tudi dovoz iz notranje Srbije in iz Slovenije. V beograjski okolici se nahajajo apnenice: 1. v Rakovici »Pijonirja« z devetimi poljskimi pečmi; Pironi z visoko in poljsko pečjo; 2. v Zarkovcu, kjer imajo okrožne peči; g. Milivoj Bugračić eno, drugo pa brata Gjorgjevič, kjer lahko izdelajo do 300 vagonov v eni sezoni. V Zarkovcu je sedaj do 30 poljskih peči, katerih vsaka lahko napravi pol vagona apna v 24 urah.

V ostali Srbiji se žge apno: 1. v valjevskem okrožju v kolubarskem okraju, v vaseh Paštrich, Tolič, Kluč, Osečenica, Golubac, Struganik, Popadič, ki imajo vsak po eno peč in v tamnjavskem okraju v vaseh Pambukovica in Stepanj z 2 pečmi ter Dokmir z 1 pečjo. O ostalih krajih nimamo podatkov. Apno je dobre kvalitete ter se ga žge, kadar je zanj potreba. 2. Vranjsko okrožje: Zadubina 1 peč, Gdelica 1 peč, Prvonek v pčinskem okraju 2 peči. — Apno je dobro, obratuje se po potrebi. 3. Krajinsko okrožje: okraj bizopalanski, vas Jabukovac ima 9 peči, v ključkem okraju ima Podviška 1 peč, v porečkem okraju imajo Klokočevac, Miroš, Bolješin po 1 peč.

4. V kragujevaškem okrožju ima D. Sabanta v kragujevaškem okraju 2 peči, katerih apno je posebno slovito in Zirovnica 1 peč. V gružanskem okraju je V. Šenje s 15 pečmi. V lepeniškem okraju imajo po eno peč Badnjevac, Guberevec, Djurdjevo, Jarušnica, Pečura pri Djurdjevem. V jasiškem okraju je v Vrbacih 21 peči, v Banji 5 in v Brezovcu 1 peč.

5. V kruševaškem okrožju, okraju raženskem ima Skorič tri in Čubura eno peč; kopaoniški okraj Dubci, Vlajkovič in Velika Grabovnica po eno peč; trsteniški okraj Brezovica 11 in Veluče 2 peči; župski okraj Dobroljubci 3 peči. 6. v moravskem in temniškem okraju D. Krčin ena peč, despotovaški okraj, Belovski potok 4 peči, beliški okraj, G. Stiplje zas. Glavica 6, G. Stiplje zas. Črni vrh 2 peči; levaški okraj, Siljevica in V. Kruševica (Pristoj), Sibnica (Čukara), V. Sugubin in V. Bčelice po ena peč.

7. Pirotsko okrožje: v nišavskem okraju Rastnica 6 in Kamen eno peč. 8. Podrinsko okrožje v jadranskem okraju Zajač 6, Paskovac 3, Novo selo 2; pocerski okraj, Metković 11, Puljković 3, Volujac 22, Bojič 15; v azbukovaškem okraju, Rujevac 3, Selenac 2; v mačvanskem okraju, Pečkovica 11; v posavsko-tamnjavskem okraju, Jazovik 4 in Kamenica eno peč.

(Dalje sledi.)

Izvoz in uvoz.

Za eksporterje suhega in konserviranega sadja. Tvrdka iz New-Yorka želi stopiti v stike z izvozniki suhega in konserviranega sadja. Naslov tvrdke je dobili v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Nas uvoz cigaret iz inozemstva. Uprava monopolov je sklenila, da v tekočem letu ne bo kupila cigaret v inozemstvu. Nabavilo se bo samo manjšo količino aromatičnega tobaka v listju za izdelovanje boljših vrst cigaret. Ta tobak se bo porabil za mešanje. V nobenem slučaju se pa ne bo uvozilo iz inozemstva več nego 50.000 kg.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Francoska zunanja trgovina. Tekom 1. polletja 1923 je znašal francoski izvoz 25.691.325 ton v skupni vrednosti 14.689.549.000 frankov, kar bi pomenilo v razmerju z istim časom v letu 1922 porast za 1.254.554 ton in 4.053.938.000 frankov in za 3.845.79 ton, odnosno 10.449.092.000 frankov napram letu 1913.

Trgovinski dogovor Čehoslovaške in Turške. Zveza čehoslovaških trgovskih zbornic javlja, da se je začelo proučevanje trgovinske pogodbe med Čehoslovaško in Turško, ki se ima skleniti v najkrajšem času.

Industrija.

Mehanična vrvarna, terilnica lanu in konoplje ter predilnica Anton Sinkovec d. d., Grosuplje pri Ljubljani se osnuje dne 17. t. m. ter prevzame tovarniško podjetje Anton Sinkovec, mehanična vrvarna in predilnica na Grosupljem. Koncesionarja sta Trgovska banka d. d. v Ljubljani in tovarnar Anton Sinkovec.

Carina.

Zlati carinski nadavek v Nemčiji znaša od 8. do vključno 14. avgusta 10.919.900 odstotkov.

Davki.

Davčne glavne knjige. — Trgovec iz Ljubljane nam piše: V zadnjem času se vedno pogosteje ponavljajo primeri, da davčni urad sam ne more in ne zna ugotoviti davčnih zaostankov. Tako je v Ljubljani največkrat nemogoče na prvi mah zanesljivo poizvedeti, kateri znesek naj plačam, da se ognem eksekuciji in ž njo zvezanim visokim stroškom. Ako vprašam danes, ko rabim potrdilo o plačnem davku, koliko znaša davčni zaostanek, zvem za druge številke, kakor so se mi navedle pred enim tednom, dasi se med tem ni ničesar predpisalo. Razlika praviloma ni neznatna. Radoveden sem bil, če imajo drugi tovariši v tem oziru več sreče. Zvedel sem, da imajo tudi oni enako slabe izkušnje. Med drugim sem zvedel, da je nekdo dobil opomin za 6000 Din, nazadnje mu je pa za celotno poravnavo ni bilo treba več plačati nego nekaj nad 600 Din. Izpraševal sem, kako je to mogoče in zvedel, da je temu kriva skrajno nepravilna ureditev davčnih glavnih knjig, ki onemogočajo natančno evidenco, posebno odkar se ne predpisujejo davki več pravočasno. Uveden je takozvani kontni sistem, ki je v teoriji sicer jako lep, v praksi se je prav slabo obnesel. G. finančnega delegata prosimo, naj si enkrat od bližje ogleda te knjige in prepričani smo, da jih bo ob prvi priliki odpravil, ako ne bo upošteval svetov dela onih birokratov svoje okolice, ki imajo več zmisla za teorijo nego za prakso. Posebno mu priporočam, naj si ugleda »ušesa« knjig in njihovo stanje, ki je tako, da do takih knjig ne morem imeti pravega zaupanja.

Avstrijski davek na poslovni promet od luksuznega blaga. V Avstriji se je pred kratkim uvedel splošen davek na poslovni promet v izmeri 1%. Poleg tega se od luksuznih predmetov pri prometu v podrobni prodaji pobira po višani prometni davek v izmeri 12%. Za podrobno prodajo se smatra vsaka prodaja, pri kateri ne kupi blaga poklicni trgovec v ta namen, da ga v neizpremenjeni ali predelani obliki naprej prodaja. Ako si hoče trgovec nabaviti luksuzno blago za nadaljnjo prodajo in si pri tem prihraniti 12% prometni davek, mora v smislu avstrijskih predpisov o davku na poslovni promet dokazati z uradnim potrdilom obstoj in vrsto svojega obrata. Potrdilo se mora pokazati pri vsakem nakupu, ako ni dobavitelj z odjemalcem v stalnih poslovnih stikih in sta mu natančno znana vsebina in doba veljavnosti uradnega potrdila. — Uradna potrdila, ki se potrebujejo, da si trgovec prihrani 12% luksuzni davek, izdajajo avstrijska davčna oblastva I. stopnje. Inozemcem izdajajo ta oblastva uradna potrdila le, ako predložijo potrdilo katere avstrijskih trgovskih, obrtnih in industrijskih zbornic (Feldkirch, Graz, Innsbruck, Celovec, Linz, Salzburg in Wien) o obstoju in vrsti njihovega obrata. — Zbornice izdajajo po-

trdila vsakemu inozemskemu trgovcu, ki dokaže, da je v resnici trgovec. V tem primeru se smatra za zadosten dokaz potrdilo trgovske zbornice, v katerem okolišču izvršuje trgovino, ali potrdilo konzularnega zastopstva lastne države ali pa potrdilo avstrijskega konzularnega zastopnika njegovega okoliša. — Interesantom je seznam blaga, ki se v Avstriji glede plačevanja davka na poslovni promet smatra za luksuzno blago, za katero se pobira davek le v podrobni prodaji, na vpogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Promet.

Otvoritev prometa ekspresnih pošilk potom Simplon-Orient-Ekspresa. S 1. avgustom je otvorila Mednarodna družba spalnih vozov promet ekspresnih pošilk od 5-80 kg potom Simplon-Orient-Ekspresa in sicer po sledečem voznem redu: Odhod iz Ljubljane v smeri Pariz: ponedeljek, sredo in petek. Odhod iz Ljubljane v smeri Sofija: četrtek in sobota. Odhod iz Ljubljane v smeri Carigrad: sobota. Odhod iz Ljubljane v smeri Temešvar-Bukarešta: torek, sredo, petek in nedelja. Pošiljke sprejema in vsa potrebna tozadevna pojasnila daje tvrdka »GROM«, carinsko posredniški in špedicijski biro, Ljubljana, Kolodvorska ulica 41., kol zastopnik Mednarodne družbe spalnih vozov za promet ekspresnih pošilk.

Telefon Beograd-Dunaj. Vlada je dala ministrstvu pošl potrebna pooblastila za ustanovitev brzojavne zveze med Beogradom in Dunajem preko Budimpešte. Nova direktna telefonska linija Beograd-Ljubljana bo do 15. avgusta t. l. že gotova.

Dobava, prodaja.

Dobava plah iz lanu in vlakna. Pri direkciji državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 25. avgusta t. l. ofertalna licitacija za dobavo plah iz lanu: 400 m v debelini 20 mm, nadalje 300 m v debelini 25 mm, 200 m v debelini 35 mm in 200 m v debelini 53 mm; b) plah iz vlakna: 300 m v debelini 30 mm.

Dobava naftalina, salmijaka in caherlina. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 14. avgusta 1923 ponovna pismena licitacija za dobavo 200 kg naftalina, nadalje 100 kilogramov salmijaka v kepi in 10 kg caherlina. Ponudbam je predložiti vzorce, ki bodo merodajni za dobavo.

Dobava drv. Pri intendanturi komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu se bo vršila dne 20. avgusta t. l. ustmena licitacija za dobavo 2.795 m³ drv garniziji v Varaždinu.

Dobava različnega železa. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 20. avgusta 1923 pismena ofertalna licitacija za dobavo različnega železa.

Dobava firneža. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 29. avgusta t. l. ofertalna pismena licitacija za dobavo 4.000 kg firneža. Ponudbam je priložiti vzorce, ki bodo merodajni za dobavo.

Dobava cina. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 3. septembra 1923 pismena licitacija za dobavo 1.500 kg cina. Cin mora biti iz čiste zmesi in iz mehkega svinca z najvišje 1% drugih primesi; mehkega svinca sme vsebovati najvišje 50%. Ofertom je predložiti vzorce.

Pogoji in natančnejši podatki o gornjih dobavah in prodajah so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Razno.

Nova broderska delniška družba. Dne 4. t. m. je imel gospodarsko-finančni odbor ministrov sejo, na kateri se je na podlagi prejšnjega sklepa ministrskega sveta razpravljalo in odločilo v podrobnostih o ustanovitvi nove broderske delniške družbe. Po končnoveljavnem sklepu stopijo v novo akcijsko družbo kot člani: 1. Država s svojimi plovniimi objekti; 2. srbsko brodersko društvo, ako ima interes na tem; 3. zasebni broderski delničniki; 4. zasebniki, ako se javijo za podpis delnic. Celokupni plovni park

bo komisijonelno precejšen in za njegovo vrednost dobi država delnice. Za se bo obdržala 51% akcij, a ostalo bo prepustila javni subskripciji. Prejeti denarni znesek od subskripcije bo novi broderski družbi na razpolago kot kredit za obratno glavnicu. Podpis novih akcij se bo izvršil do polovice v gotovem denarju, a do polovice v obveznicah. Delničarji morajo biti državljani naše kraljevine. Akcije se morajo glasiti na ime, da jih lahko naša država kontrolira. Subskripcija in vsa predhodna dela, kakor tudi sestava štafeta za ustanovno skupščino se morajo dovršiti do konca t. l. tako, da more delniška družba pričeti s svojim delovanjem že s 1. januarjem 1924.

Palača ministra trgovine. Ministrski svet je odobril potreben kredit za zgradbo palače ministrstva trgovine po že izdelanih načrtih. Nova zgradba ministrstva trgovine bo prvovrstno delo arhitektske umetnosti in bo stala preko 25 milijonov dinarjev.

Za slušatelje rudarske visoke šole v Leobnu. Rektorat montanistike v Leobnu je izdal oglas, da se bo vršila in-skripcija za zimski semester 1923-24 za še imatrikulirane dijake 9. in 10. oktobra. Vsi oni dijaki pa, ki želijo biti vpisani na novo, morajo poslati tozadevne prošnje do 5. oktobra. Na prošnje jim bo rektorat odgovoril pismeno. (Naslov: Montanistische Hochschule, Leoben, Austrija). Tem prošnjam je treba priložiti zrelotno izpričevalo, domovnico, krstni list in ni izključeno, da bo treba priložiti tudi reverz, v katerem se bodo dijaki zavezali, da imajo dovolj sredstev, da bodo svoje stroške krili iz lastnih sredstev.

Ekскурzija Kluba trgovskih akademikov. K. T. A. naznanja svojim članom, da se sprejemajo priglasila za poučno ekscurzijo še do inkluzive 9. t. m. Program bo v osnovnih obrisih sledeč: Ljubljana, Karlovac, Caprag, Nova Kapela, Osijek, po Donavi preko Novega Sada in Beograda do Prahova. Nato z železnico preko Negotina, Zaječara v Niš in Skoplje ter nazaj. Ogledali si bomo v kolikor nam bo mogoče najvažnejša industrijska podjetja ter trgovske in gospodarske ustanove ob tej progi. Ker ni bilo mogoče vsakega posameznika posebej opomniti na to ekscurzijo, se tem potom članstvo nanjo še enkrat opozarja. Z ozirom na to, da bomo imeli ¼ popust pri vožnji, bo ista stala nekaj nad 150 Din. Udeležencem priporočamo, naj si vzamejo s seboj primerne provijante, glede denarja pa naj si vsakdo preračuna za 20 dnevno oskrbo. Vendar čimveč — tem bolje! — Pred odhodom se udeležencem razdele že došli klubovi znaki. Oididemo v ponedeljek 13. avgusta zvečer z južnega kolodvora. — Nadaljnje prijave sprejema Franjo Zalar, Resljeva cesta 25/II.

Rusija in Jugoslavija. Po informacijah iz vladnih krogov, se bavi naša vlada zadnje dni s proučevanjem ruskega vprašanja, ki se tiče priznanja ruske vlade. Po tem je za pričakovati, da se bodo odnošaji z Rusijo v najkrajšem času vzpostavili.

Stinnes in Schneider-Creuzot. Po vesteh z Dunaja je izjavilo društvo Alpine Montan, da so govorice o prodaji delnic družbe Alpine Montan, ki so last Stinnesa, tvrdki Schneider-Creuzot, netočne.

Regulacija Save in Donave. Generalna direkcija vod je sklenila s tvrdko Marcel Mrehtjan iz Pariza pogodbo, da izvrši iz aeroplana rizbo uslja reke Save in Donave v svrhu izvršitve del, ki se imajo začeti pri regulaciji imenovanih rek, katere preplavljajo med Zemunom in Beogradom širine, ki merijo nekoliko tisoč hektarjev.

Sadje v naši državi. Po zadnjih službenih podatkih imamo v naši državi 62 milijonov 480.300 stebel sliv, ki dajo, računajoč povprečno 20 kg na steblo, okoli 9.763.060 kvintalov sadu, nadalje imamo 7.156.438 stebel hrušk, ki bi mogla dati 1.431.087 kvintalov hrušk in 3.774.087 stebel, ki bi mogla dati 740.000 kvintalov sadja.

Naša pogajanja z Italijani. O poteku pogajanj v Rimu vlada v naših političnih krogih optimistično naziranje. Vendar je pa znano, da delo paritetne komisije ne gre gladko od rok. Naši delegaciji se stalno delajo težave in zlasti

se sklicujejo italijanski delegati na italijansko javno mnenje. V službenih krogih povdarjajo, da ima komisija zelo mnogo dela in vsled tega ni pričakovati skorajšnjega zaključka konference. Zadnje dni se je mudil v Beogradu predsednik posvetovalne komisije dr. Luginja. Baval se je z razmejitvijo Reke napram občini Kastav ter z vprašanjem odškodnine, katero nam mora plačati Italija za veliko škodo, povzročeno med zasedbo Sušaka.

Poziv delničarjem parobrodarske družbe »Oceania«. Tržaški »Piccolo« prinaša poziv kapitana Gopčevića na delničarje jugosloven. parobrodarske družbe »Oceania«, naj položijo svoje delnice v kaki banki, da bodo mogli tako združeni delničarji izvesti akcijo za sklicanje izredne glavne skupščine, na kateri bi vrgli sedanjo upravo in jo zaradi nekih nekorektnosti izročili sodišču.

Moderne sušilnice za slive uredijo zadrage v Doboju, Sajmu, Boljaniču in Osjednih v Bosni. Sušilnice naj služijo ljudstvu kot vzor. Vlada je dala 25.000 Din podpore.

Cene kruha v Berlinu. Cena kruha, ki se je določila za 1. avgust na 58.000 mark, je 2. avgusta narasla že na 64 tisoč mark. To je bilo že tretje povišanje v teku tedna. Pripomniti je, da so navedene cene uradno določene.

Vprašanje po avtomobilih na Madžarskem. Glasom zadnje statistike ima Madžarska 4.000 avtomobilov v prometu, kar znaša dvakratno število vozov, ki so bili registrirani ob koncu vojne. Za celokupno kritje domače potrebe, bi bil še potreben uvoz nadaljnjih 2000 vozov, toda madžarska vlada je uvoz avtomobilov omejila.

Hmelj.

Hmelj. Zatec. Mišljenje je mirno, dviganje cen se je ustavilo. Plačevalo se je za lanski pridelek 2400 do 2500 čk

za 50 kg. Sklenilo pa se je le malo kupčij, zakaj ravno tako kakor so prej v dobi hausse bili prodajalci nepopustljivi, kažejo danes kupci manj veselja do kupovanja, ker upajo, da se bode letošnji pridelek po manjšem lokalnem dežju, ki se je pojavil ta teden, znatno zboljšal. Zadnje dni se je visoka dnevna temperatura umirila, tu pa tam je padlo nekaj dežja in nebo je bilo večkrat oblačno. Tako vreme je ugodno vplivalo na rast hmelja, ali obče ne bo spremenilo cele situacije rasti. — Hmeljeve mušice so se močno razmnožile, kljub temu, da listje pridno brizgajo, a tudi listo dežja, kar ga je bilo, ni osvežil rumenečih spodnjih listov. Jugoslavija. Savinjska dolina dne 15. julija. V poslednjih 14 dneh se je hmelj zaradi ugodnega vremena opomogel. Nagla izprememba vremena koncem junija t. l. je povzročila, da so začeli spodnji listi rumeneti, kar je sicer za uspešno letino brez pomena. Letos se hmelj prav počasi pripravlja k cvetju in je tudi Golding jel cvesti 14 dni kasneje kot druga leta. Škoda, kar jo je napravil hmeljev mrčes, zlasti mušice, je neznahtna. Belgija. Bruselj, dne 11. julija. Toplo in solčno vreme s toplimi nočmi je precej pospešilo rast in cvet hmelja po hmeljnikih, ki so jih pridno brizgali. Hmeljarji, ki so pravočasno brizganje zamudili, ne bodo imeli obilnega pridelka. Na bruseljski borzi so se vršile kupčije za letošnje letino za dobavo v oktobru ali novembru po 360 frankov za hmelj Popenring. Merto in 475 frankov za hmelj Alost. Hmelj lanske letine se je prodajal za 300 do 350 frankov za 50 kg. Francoska. Hagenau, dne 11. julija. Le na nekaterih hmeljnikih se je hmeljeva rast izboljšala. Splošno pa je situacija kritična in misel na dober pridelek vse prej kot vesela. Pogled na hmeljnike, izvemši one, ki so bili ob pravem času obrizgani z nikotinom, je prav žalosten. Poganjki ni ali prav

malo. Listje je zgrbančeno in usiha. Kaj čuda, da hmeljar žalostno poveša glavo. Cene lanskemu hmelju rastejo od dne do dne in posestniki izkupijo zanj, kolikor hočejo. Nihče ne zara letošnjega hmelja, zakaj preveč bi riskiral. Angleška. Hmeljev zalog je jako malo, letošnjega pridelka pa tudi ne bo kaj prida, dasi je napočilo za hmelj boljše vreme. Rast se je letos zanesila najmanj za 14 dni. Mrčesa je vedno več. Amerika. Hmeljev trg neizpremenljiv. V zadnjem času so jeli hmeljniki bolje kazati, žal, da se je pojavil obenem tudi škodljivi hmeljev mrčes. Pridelka ne bo dosti.

Tržna poročila.

Tedensko poročilo z žitnega trga (4. t. m.) Kupčija z žitom je bila ves prešli teden slaba. Dovozi so bili majhni in tudi povpraševanje slabo. Konzum turščice je zelo pojenjal, ker je že precej ječmena v prometu. Na zagrebškem žitnem trgu so bile naslednje žitne cene: pšenica 340—375, rž 315—325, ječmen 285—300, oves 290—300, turščica 285 do 300 Din za 100 kg ab vlovorna postaja.

Novosadska blagovna borza (3. t. m.) Pšenica: baška, 79—80 kg, 2%, 2,5 vagona 365; baška, 79 kg, 2—3%, duplikat kasa, 5 vagonov 365—370; baška, 78—80 kg, 2%, poslavno Sombor, dva vagona 370; baška, 78 do 79 kilogr., oktober-november, 100% kasa, 3 vagoni 360; banatska, Senta, 79—80 kg, 2%, 8 vagonov 360—362,5; srbijanska Beograd, duplikat kasa, 78—79 kg, 2 do 3 %, 19 vagonov 345; srbijanska Klenak, 78—79 kg, 2—3%, duplikat kasa, 6 vagonov 345. Ječmen: baški, 64—65 kg, ponudba 300; baški, 64 do 65 kg, stari, 1 vagon 300; sremski, 70 kg 1 vagon 315. Oves: baški, 4 vagoni 300. Turščica: baška, 5,5 vagona 285,5; baška, duplikat kasa, 1 vagon 285; ba-

natska, Senta, 1,5 vagona 285. Moka: baška, »0«, 14 vagonov 578,5—600; »0«, sipka, 2 vagona 590; »2«, 1 vagon 540; »2«, 1 vagon 540—500; »6«, 2 vagona 430; »6,5«, banatska, 4 vagoni 400. — Odrobi: baški, v papirnatih vrečah, dva vagona 150. Tendencia nespremenjeno popuščajoua.

Trg s kožami in usnjem (4. t. m.). Cene kož narasle. Povpraševanje veliko po težkem blagu. Tržijo se: težke goveje kože po 23,75—25, lahke po 21,25—23, telečje kože po 37,50 Din za kg. Cene usnju v Zagrebu: rjavo kravje usnje 110—120, kruponi 108—115, lahki 105 do 108, vaches težki 80, lahki 70, podplati 60—65, averni 38—40, vratovi 50 do 55, boks črni 28—30, barvasi 35 do 45, ševro 30—45, barvasi 40—60 Din.

Ivan Jelačin

Ljubljana

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe
Zaloga sveže
pražene kave
mletih dišav in
rudninske vode

Točna in solidna posrežba!

Zahtevajte cenik!

Lekarnar dr. Gabrijel Piccoli

naznanja cenj. občinstvu, da se je

preselil s svojo lekarno v na
novo predelane in najmoder-
neje urejene prostore

v lastni hiši v Ljubljani na Dunajski cesti štev. 6.

Ob tej priliki se cenj. občinstvo naproša, da ohrani
podjetju, ki obstoja že 50 let v Ljubljani, tudi v
nadalje svojo naklonjenost.

TISKARNA MERKUR

Tiska časopise,
knjige, brošure,
cenike, pravila,
koledarje,
posetnice

TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA DELNIŠKA DROŽBA
Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica

Tiska trgovske in
uradne tiskovine,
pisemske kuverte
in druge
tiskovine

Agil-zastopnika išče

za kranjski del Slovenije
dobro vpeljana kemična
tovarna. Dolični mora biti
pri trgovcih dobro vpe-
ljan. Ponudbe pod šifro
„AGILEN ZASTOPNIK“
upravi „Trgovskega lista“.

Pristopajte kot član k
društvu

TRGOVSKA AKADEMIJA!

Na veliko in malo!

Priporočamo: galanterijo, nogavice,
potrebščine za čevljarje, sedlarje, rin-
čice, podloge (belgier), nadalje potreb-
ščine za krojače in šivilje, gumbe,
sukanec, vezanine, svilo, tehtnice deci-
malne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Trgovski pomočnik

mešane
stroke,
agilen
špecer-
rist, 27 let, želi premeniti službo. Ore
tudi za skladiščnika v večje trgovsko
ali industr. podjetje. Nastop septembra.
Cenj. ponudbe na upravo „Trgovskega
lista“ pod šifro: „AGILEN“.

Prometni zavod za premog d.d. v Ljubljani

prodaja

premog

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih
cenah premogovnikov za domačo uporabo,
kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava
na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno

la čehoslovaški in angleški koks
za livarne in domačo vporabo,
kovaški premog, črni premog in
brokele.

NASLOV:

Prometni zavod za premog d.d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, II. nadstr.

Industriji oglašajte v „Trgovskem listu“!

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica:
Din 25.000.000

Skupne rezerve:
nad Din 20.000.000

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

Podružnice:

Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana

Telefon št. 261, 413,
502, 503 in 504

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.